

A 1874/hållbart

Framlagt av Mittengruppen
Behandlas i Utskottet för ett hållbart Norden

**Medlemsförslag
om nordisk allians för klimatet****Förslag**

Mittengruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att att fastställa gemensamma nordiska klimatmål

Bakgrund

Klimatkrisen är en utmaning som kräver ledarskap och handlingskraft. Trots Parisavtalets målsättning att begränsa den globala uppvärmningen till under 1,5°C i förhållande till förindustriell tid har de globala koldioxidutsläppen stampat på stället.¹ Snarare har världens länder planerat att expandera utvinningen av fossila bränslen till mer än dubbelt än vad 1,5-gradersmålet förutsätter.² För varje dag som världens kolbudget minskar, minskar också möjligheten att begränsa den globala uppvärmningen. Tio av de varmaste åren som någonsin uppmätts har infallit sedan 2005.³

Även om de nordiska utsläppen globalt sett är små, är Norden som region en stor utsläppskälla per capita.⁴ De nordiska länderna och självstyrande regionerna har tagit ansvar för sina territoriella utsläpp genom att lägga upp klimatmål. Sverige har ett mål om netto-noll utsläpp 2045. Norge har bestämt att utsläppen jämfört med 1990 ska vara 55 % lägre 2030 för att bli klimatneutrala 2050. Danmark ska minska utsläppen med 70 % till 2030 jämfört med 1990 för att bli klimatneutralt 2050. Färöarna vill reducera utsläppen med 45 % till 2030 jämfört med 2010. I Grönlands mål för 2030 ska offentliga verksamheter till 90 % försörjas med förnybara energikällor. Finland vill vara klimatneutralt 2035 och utarbetar nya, långsiktiga mål i en reviderad klimatlag.

¹ <https://www.c2es.org/content/international-emissions/>

² <https://www.unenvironment.org/resources/report/production-gap-report-2019>

³ <https://www.climatecentral.org/gallery/graphics/top-10-warmest-years-on-record>

⁴ <https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1148260/FULLTEXT01.pdf>

Åland arbetar mot att minska utsläppen med 60 % 2030 jämfört med 1990 och utarbetar som bäst en klimatlag med nya målsättningar. Island har målet att uppnå klimatneutralitet 2040. Ur svaret till ett skriftligt spørsmål (E20/2019) i Nordiska rådet framgår att alla nordiska länder aktivt arbetar för att sektorsvis förverkliga sina nationella åtaganden. Länderna har vidtagit åtgärder och implementerat innovationer som vittnar om de möjligheter som är tillgängliga för också andra stora utsläppsländer.

Den nya nordiska visionen samt deklARATIONEN om koldioxidneutralitet som antogs 2019 markerar ett skifte från nationell lapptäckesplanering till ett enat och starkt nordiskt klimatarbete. Behovet av större strategisk samordning lyfts tydligt fram i Danmarks ordförandeskapsprogram för Nordiska rådet 2021 med målsättningen att framta en nordisk klimatstrategi. Nu bör intentionsförklaringarna gå vidare i form av gemensamma nordiska klimatmål. I ett brev utsänt i början av 2021 uppmanade Nordens naturskyddsföreningar att Nordiska Rådet måste enas i mål för utfasningen av fossila bränslen för att inge trovärdighet i sina ambitioner.⁵

Gemensamma nordiska klimatmål måste utgå från vetenskapens rekommendationer om hur Parisavtalets 1,5-gradersmål ska nås. För att bekämpa klimatförändringarnas värsta effekter bör dessutom efterföljande netto-negativa mål antas.⁶ Det innebär att planeten binder mer växthusgaser än de utsläpp som sker till atmosfären. Som en naturlig följd av de satta målen kan sektorsvisa utfasningsmål och strategier läggas fram.

Gemensamma nordiska klimatmål ger tydlighet, planerbarhet och långsiktighet vilket möjliggör långa investeringshorisonter och stärker den nordiska konkurrenskraften. Denna gemensamma, strategiska ansats kommer att medföra nya, innovativa lösningar och ett smart nyttjande av ländernas olika potential. Island har stora geotermiska energiresurser, Danmark är ledande inom vindkraft, Norge har stor finansiell kapacitet för innovationer och Sverige samt Finland har stora skogsbestånd vilka verkar som viktiga kolsänkor. Norden kan och bör visa att det går att kombinera starka välfärdssamhällen och stabila statsfinanser med ett aktivt klimatarbete.

⁵ Brev den 20.1.2021 med titeln "Set an end date for the use of fossil fuels in the Nordic region - A call from the Nordic Nature Conservation Organizations".

⁶ <https://exponentialroadmap.org/exponential-roadmap/>

Att de nordiska regeringarna arbetar tillsammans och drar nytta av varandras styrkor är nödvändigt för att lyckas med en så stor samhällsomställning som klimatomställningen. Med en strategisk koordination kan Norden internationellt sätta press på EU och COP-samtalen. Den nordiska uppgiften handlar trots allt inte bara om att visa på konkreta resultat, utan också om att vara goda ambassadörer för de politiska lösningar som andra regioner i världen kan skala upp.

I ett avgörande skede för världssamfundet behövs en nordisk allians för klimatet mer än någonsin.

Digitalt den 12 april 2021

Anders Eriksson (ÅF)
Anna Kolbrun Arnadóttir (Mifl)
Bertel Haarder (V)
Edmund Joensen (sb)
Erling Bonnesen (V)
Heli Järvinen (gröna)
Inga Sæland (Flf)
Jaspar Langgaard (sb)
Joakim Strand (sv)
Jouni Ovaska (cent)

Ketil Kjenseth (V)
Kjell-Arne Ottosson (KD)
Linda Modig (C)
Magnus Ek (C)
Mikko Kinnunen (cent)
Mikko Kärnä (cent)
Rebecka Le Moine (gröna)
Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frfl)
Simon Holmström (HI)
Torhild Bransdal (KrF)